

S.Andreas – 1ste Zondag van de Vasten – 10 Maart, 2019

God in mij opdiepen

Inleiding.

Op deze eerste zondag van de veertigdagentijd zijn wij getuige van de innerlijke strijd, die Jezus met zichzelf heeft te voeren bij het begin van zijn optreden in het openbaar; zijn innerlijke strijd om ja te zeggen of nee tegen wat hij ziet als zijn levensopdracht; zijn innerlijke strijd tegen aantrekkelijke alternatieven: bezit, macht, status. Wij herkennen in zijn verhaal waarschijnlijk gelijksoortige momenten van tweespalt in ons leven, momenten dat we voor keuzes staan, goed moeten nadenken, wat er echt toe doet, en ons schrap moeten zetten om er voor te gaan, ongeacht de consequenties.

Preek:

Om het verhaal van de bekoringen van Jezus in de woestijn te begrijpen, noem ik u een naam en ga iets van haar vertellen: Marianella Garcia Villas. Wie was zij? Een jonge vrouw in El Salvador, 35 jaar, juriste en voorzitter van de mensenrechten commissie in haar land. In 1981 werd zij door het regime beschuldigd van hoogverraad en ter dood veroordeeld; haar naam werd op de dodenlijst gezet. Ze moest vluchten uit haar land, maar bleef haar werk doen vanuit buurland Mexico. "De beschuldigingen", zegt zij, "kunnen mij niets schelen, evenmin als de opsluitingen en ontorende behandelingen die ik heb moeten ondergaan vanwege het verdedigen van politieke gevangenen; ik zal mij voor hen blijven inzetten, maar de angst om te sterven laat me niet los; ik ben me er van bewust dat ik de kans loop, op een dag, vermoord te worden. "Dit laatste is gebeurd; op 14 Maart 1983 werd zij door het leger in El Salvador gevangen genomen, gemarteld en vermoord. Marianella had zich tot levenstaak gesteld: haar expertise in te zetten voor rechten en menswaardig leven van haar volk; en te strijden tegen een regiem van grootgrondbezitters, dat arme boeren en arbeiders onderdrukt. Die levenstaak vroeg grote offers van haar: zij noemde haar natuurlijk verlangen om een gezin te stichten, haar angst gedood te worden, het

steeds op de vlucht moeten zijn, het steeds moeten onderduiken. Ze had de keuze: een rustig leven in vrede en veiligheid, ofwel zich volledig voor haar volk in te zetten; ongeacht de consequenties. zij koos voor het laatste. Hier ligt de aansluiting bij het evangelieverhaal van vandaag: het verhaal van de drievoudige bekoring van Jezus in de woestijn spreekt over zijn verbondenheid met zijn vader en over zijn levenstaak om aan armen en kleinen recht te doen. God leeft in ieder van ons, is in ons aanwezig, maar zit vaak (zegt Etty Hillesum) diep onder het gruis van ons eigen ik, van ons egoïsme. Die God in ons opdiepen; dat is de innerlijke strijd, die Jezus te voeren heeft in het begin van zijn optreden in het openbaar; die God opdiepen, en Hem gaaf en onverdeeld naar buiten laten zien; dat is wat Hij als zijn levenstaak ziet en die Hem gaandeweg steeds duidelijker wordt; Hij weet goed wat de trouw aan God in hem inhoudt; dat, wanneer hij het opneemt voor de kleine mensen die geen leven hebben, hij dan oog in oog komt te staan met de groten en de religieuze overheid in zijn tijd; dat, wanneer hij hen aanspreekt op hun hang naar bezit, macht en status, hij hen irriteert, en dat zij alles in het werk zullen stellen hem het zwijgen op te leggen. Maar hij blijft - door alles heen - trouw aan de God in hem; consequent voor de armen en de kleinen kiezen, wat het hem ook moge kosten. Maar, laten we van Hem geen wonderkind maken. Jezus is ook een mens en (net zo als bij Marianella Garcia Villas) niets menselijks is hem vreemd. Hij is bang en zweet water en bloed, als hij ondervindt, waar zijn verbondenheid met zijn Vader toe leidt; Hij voelt de samenspanning van de groten en de priesters groeien; Hij voelt de verleiding om zichzelf gedeisd te houden en de ongevaarlijke kant te kiezen; maar hoe heftig, de innerlijke strijd ook is, hij blijft overeind, trouw aan zijn innerlijke stem.

De innerlijke strijd van Jezus in de woestijn is een herkenbaar gegeven vandaag; ik denk aan een paar voorbeelden: (a) ik denk aan de eenzame strijd van journalisten en mensenrechtenactivisten, die het vaak met de dood moeten bekopen; (b) ik denk aan Dora Wagner uit Oostenrijk (Eline heeft verleden week over haar geprekeerd): zij was als religieuze in het klooster door een priester seksueel misbruikt; haar overste vertelde haar dat zij haar mond moest houden; zij is uitgetreden; kort geleden vertelde zij haar verhaal tov. kardinaal Schönborn in Wenen: (c) ik denk aan Greta Thunberg, een meisje van 15 jaar, die duizenden studenten in Zweden, in België, in Nederland, en nu in Europa de straat op krijgt voor

het behoud van onze planeet, moeder aarde; zij sprak tot de leiders van Europa in Brussel kort geleden; zij is op de internationale vrouwendag (8 maart) tot vrouw van het jaar uitgeroepen Greta Thunberg, 15 jaar! Waarom denk ik aan hen? Omdat zij, diep in zichzelf, God onder het gruis vandaan halen, en zijn stem laten horen vandaag, tegen alles en allen in. Ja, de bekoring van Jezus in de woestijn is een herkenbaar gegeven, ook in ons eigen leven; hoe vaak gebeurt het niet dat ik in gezelschap verkeer waar men afgeeft op vluchtelingen, op buitenlanders, op zwerwers, op uitkeringsgerechtigden, op seksueel anders geaarde mensen? de omgeving denkt en spreekt vaak hard over hen; wat gebeurt er dan op dat moment bij mij, in mij? ik voel mij ongemakkelijk, aangesproken in mijn geweten; ik voel dat God in mij - van onder het gruis - een appèl op mij doet om mij te laten horen; kies ik dan de gemakkelijke weg en duik onder in de massa, of heb ik de moed om overeind te komen, mijn stem te laten horen, kome wat komt? Ja, trouw aan mijn diepste zelf, aan God in mij, vraagt wel degelijk: durf, moed, dat we ons schrap zetten, opstaan. We gaan vanaf vandaag op weg naar Pasen toe, het feest van opstaan, van opstanding, van – zo nodig – opstand. Amen.